

N:o 17/1937.

Landskapsnämndens framställning till Ålands landsting med anledning av Landstingets anhållan om förslag till åtgärder för begränsande av älgens skadegörelse i skog.

I en till Landstinget inlämnad petition har landstingsmannen Johan Sjöblom m.fl. påpekat, huru älgens skadegörelse i skogar drabbar skogsägaren, utan att denne vare sig kan värja sig för nämnda skada och ej heller undgå ersättning därför, samt efterlysa åtgärder för avhjälpande av nämnda missförhållande.

Finans- och ekonomiutskottet, som i sitt betänkande framhållit, att lagen icke medgiver ersättande av älgens skadegörelse i skog med allmänna medel, anser att skadornas nedbringande genom älgstammens starka reducering är det enda sättet att minska det av petitionärerna påtalade missförhållandet.

Landskapsnämnden, som redan tidigare haft anledning att egnat sin uppmärksamhet åt samma fråga och därvid även inhämtat utlåtande av fackmyndigheter i riket, har trott sig finna att orsaken till de påtalade skadorna mindre bero av älgens talrikhet än av skogarnas tillstånd. Sin uppfattning om nämnda förhållande har landskapsnämnden bland annat därav att, t.ex. inom Södermanlands län i Sverige, där årligen nedlagts ett antal älgar, som i hela länet per ytenhet ungefär motsvarar Ålands hela älgstam för samma areal, klagomålen över älgens skogsåverkan äro jämförelsevis lågmälda. Och dock måste älgbeståndet i denna trakt vara minst 4 gånger så stort som hos oss.

Utan att söka förringa den skada, som av älgen förorsakats i ungskogar av tall och björk, anser landskapsnämnden att orsaken till nämnda skador skall sökas icke blott i älgens talrikhet utan huvudsakligast däri att i skogarna plantbeståndet genom det förut i landskapet allmänna fårbetet så utglesats, att de uppväxande ungskogarna icke närmelsevis varit av normal täthet. Detta sakförhållande framgår åtminstone vad tallen angår även därav, att inom älgens betesområden ställvis förekommande tätare bestånd av älgen i regel lämnats orörda. Då fårbetet i skog uti landskapet emellertid numera i det närmaste upphört och även betesgång av nötkreatur starkt minskat, finnas goda skäl för antagandet att älgens skadliga inverkan på skogen hädanefter skall avtaga.

Genom inventering av älgstammen år 1936 har även en betydande minskning av densamma konstaterats, i det att antalet nedgått till c:a 100 ifrån c:a 150 år 1932, eller med 33 %.

När landskapsnämnden år 1933 till Landstinget överlämnade framställning om sådan ändring av jaktlagen att älgjakten skulle utövas på spårsnö, var landskapsnämndens avsikt härmed dels att humanisera jakten genom möjligheten av att på snö följa spåren av anskjutna djur för deras snabba avlivande, dels att bereda jakträttsinnehavaren bättre möjlighet att med ledning av spåransön finna och tillgodogöra sig villebrådet. För att ytterligare underlätta avskjutningen av tillräckligt många djur intogs även en bestämmelse om jakttidens förlängande ifrån 8 till 16 dagar.

448

Den nedsättning av jaktavgifterna, som utskottet i sitt betänkande föreslår, är till den del, som Landstinget kan besluta om - 100 mark för varje fälld älg - så ringa att den icke kan antagas avsevärt sporra jaktlusten och inverka på antalet fällda djur.

Det bör vidare beaktas att värdet av en skjuten älg i Sverige uppskattas till c:a 300 kronor. Även om man på Åland räknar endast med hälften härav, utgör dock avgiften för fälld älg endast en obetydlig bråkdel av jaktbytets värde och torde sålunda ej nämnvärt inverka på det sakförhållande, varom här är frågan. Betydligt tyngre är den stämpelskatt om 250 mark för varje älg, för vars fällande tillstånd gives. Men bestämmelsen härom ingår i rikets och landskapets gemensamma stämpelförordning och en nedsättning av skatten medför, med hänsikt till Ålandsdelegationens kända förfaringssätt, automatiskt en motsvarande skatteförhöjning i landskapet.

Landskapsnämnden får ytterligare fästa Landstingets uppmärksamhet vid att landskapets jaktlag, såväl vad jakttidens längd som årstidens lämplighet angår, giver jägaren bättre möjlighet än något annat lands lagstiftning att åtkomma älgen och att beståndet på grund härav under åren 1934-1936 också redan nedgått med över 30 %, vilken nedgång yttermera framgår av att älgskadeersättningen under samma tid minskat från 27.160 mark år 1933 till 13.095 mark år 1936, eller med mer än 50 %, samt att denna nedgångstendens säkerligen kommer att fortsätta. Vid sådant förhållande torde enligt landskapsnämndens åsikt ytterligare lagstiftningsåtgärder för påskyndande av älgstammens minskande icke

för närvarande vara behövliga.

Mariehamn den 27 oktober 1937.

På landskapsnämndens vägnar:

